

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
Εθνική Επιτροπή Διατροφής

Εθνικές Οδηγίες
Διατροφής και Άσκησης
για παιδιά ηλικίας
6-12 χρονών

1. Φρούτα και Λαχανικά

Φρούτα και Λαχανικά: Απόλαυση και διατροφική αξία

Οι περισσότεροι από εμάς δεν τρώμε αρκετά φρούτα και λαχανικά, παρότι μας παρέχουν σημαντικά θρεπτικά συστατικά που συμβάπτουν στην προστασία του οργανισμού μας. Προσπάθησε να τρως τουιλάχιστον 5 φρούτα και λαχανικά την ημέρα και, αν δεν σου αρέσουν στην αρχή, δοκίμασε νέες συνταγές ή διαφορετικούς τρόπους κατανάλωσης τους, όπως:

- βραστά ή ψητά λαχανικά,
- λαχανικά κομμένα σε ραβδάκια,
- χυμούς φρούτων ή φρουτοσαλάτες.

5 Φρούτα και Λαχανικά την ημέρα

Φρουτοσαλάτα

Σερβίρισμα για 6 άτομα

Υλικά:

- 2 μήλα
- 2 πορτοκάλια
- 2 ροδάκινα (ή άλλο φρούτο εποχής)
- 16-20 φράουλες (ή άλλο φρούτο εποχής)
- 30 ml / 2 κ.σ. χυμό λεμονιού
- 15-30 ml / 1-2 κ.σ. ανθόνερο, ζάχαρη άχνη (προαιρετικά)
- ήγια φύλλα φρέσκου δυόσμου, για γαρνίρισμα

Οδηγίες:

Πλύνε τα φρούτα καλά και χρησιμοποίησε τη φαντασία σου για να την φτιάξεις

Τα φρούτα και τα λαχανικά προσφέρουν μεταξύ άλλων **BITAMINEΣ** και **ΜΕΤΑΛΛΑ** που είναι πολύτιμα συστατικά για να αναπτύξεις ένα γερό σώμα και να έχεις τις καλύτερες επιδόσεις;;;

Και τα δύο θα τα βρεις στα πολύχρωμα και γευστικά φρούτα και λαχανικά. Δοκίμαζε, ποιοπόν, καθημερινά διαφορετικά είδον στις σαλάτες, στα σάντουιτς ή στα σνακς.

Φρούτα και λαχανικά: Απόλαυση και διατροφική αξία

- ✓ Ψιλοκομμένα φρούτα με τα δημητριακά σου
- ✓ Φράουλες ή μπανάνες στα γάλα για δροσερά ροφήματα
- ✓ Καρότο τριμμένο και πολύχρωμες πιπεριές για αχτύπητα σάντουιτς

Πράσινα, κόκκινα, κίτρινα, πορτοκαλί λαχανικά για την υγεία σου

Να προτιμάς τα φρούτα για ενέργεια και δύναμη

2. Σημασία του προγεύματος

Στοπ! Πού πας χωρίς πρόγευμα:

Ξεκινάς με γεμάτες μπαταρίες:

Το σώμα σου χρειάζεται συνέχεια ενέργεια για να λειτουργεί καλά, ακριβώς όπως ένα αυτοκίνητο χρειάζεται βενζίνη για να κινηθεί. Ιδιαίτερα μετά το νυχτερινό ύπνο η ενέργεια που έχει το σώμα σου είναι πολύ χαμηλή.

Αν θέλεις, ποιοπόν, να τα βγάζεις πέρα με το σχολείο και το παιχνίδι, **ΦΟΡΤΙΖΕ** τον οργανισμό σου με ένα καλό **ΠΡΩΤΙΝΟ!**

Και για όσους λένε ότι δεν προλαβαίνουν, να μερικές λύσεις για πρωινό εξπρές:

- ✓ Γάλα και 1 κουπούρι
- ✓ Γάλα με δημητριακά
- ✓ Φυσικός χυμός -1 φέτα ψωμί –τυρί
- ✓ Γιαούρτι με κομμάτια φρέσκων φρούτων
- ✓ Ρόφημα με γάλα –μπανάνα – μέλι στο μπλέντερ

3. Σχολείο

Ενδιάμεσα γεύματα: Η λύση για να μνη πεινάς

Το να παραλείπεις γεύματα μπορεί να σου προκαλέσει ανεξέλεγκτη πείνα, με αποτέλεσμα στο επόμενο γεύμα να φας μεγάλες ποσότητες φαγητού, χωρίς μέτρο. Καταναλώνοντας ένα σνακ ανάμεσα στα

γεύματα θα βοηθήσει να μειωθεί το έντονο αίσθημα της πείνας. Πρόσεξε, όμως, γιατί η μεγάλη ποσότητα δεν θα σε αφήσει να πάρεις τα κανονικά σου γεύματα.

Τι θα φάμε στο διάλειμμα;

Όταν πεινάσσεις στο σχολείο, ξέρεις να διαθέξεις έξυπνα τι θα φας για να συνεχίσεις με περισσότερη ενέργεια τις υπόλοιπες ώρες του σχολείου;

Φρόντισε, λοιπόν, να έχεις ετοιμάσει μαζί με τη μαμά υγιεινά σάντουιτς ...

Ναι και Όχι για γέμιση σάντουιτς:

ΠΡΟΤΙΜΗΣΕ	ΑΠΟΦΥΓΕ
Ψωμί/ πίτα/ φραντζολάκι (ιονικής άλεσης ή σιταρένιο)	Μορταδέλα Σαλάμι
Τυρί/ Χαλούμι/ Αναρή/ Κότεϊτς	Λουκάνικο
Χαμ γαλοπούλας	Πολτό συκωτιού
Ρόστο	Μαγιονέζα
Φυστικοβούτυρο	
Πολτό Ελιάς	

Μπορείς ακόμα να πάρεις μαζί σου ένα κομμάτι σπιτίσια τυρόπιτα, πίτα ή κέικ.

Και για περισσότερη ενέργεια μπορείς να συμπληρώσεις με φρούτο ή με χυμό.

Αν, όμως, διαθέξεις να πάρεις κάτι από την καντίνα, διάθεξε κάτι από τον τιμοκατάλογο που έχει εγκριθεί από την Κεντρική Επιτροπή Επιέγκου των Σχολικών Κυλικείων που νοιάζεται για τη δική σου υγιεινή διατροφή.

4. «Τσιμπήματα στην τηλεόραση» Τ.Β. σνακς

Το να βρέπεις τηλεόραση είναι ευχάριστο. Σκέψου, όμως, και ότι σου κλέβει χρόνο από το παιχνίδι και τους φίλους σου και σε κάνει να τσιμπούνγας χωρίς λόγο με αποτέλεσμα να παίρνεις βάρος.

Αν πεινάσεις τότε μπορείς να «τσιμπήσεις»:	
ΠΡΟΤΙΜΗΣΕ	ΑΠΟΦΥΓΕ
Φρούτα	Φρουτοποτό
Δημητριακά προγεύματος χωρίς ζάχαρη	Καραμέλες/Γλειφιτζούρια
Σπιτικό ποπ-κορν	Αναψυκτικά
1 μικρό τοστ που θα σου έχει φτιάξει η μαμά	Αρτοποιήματα με σφοδριάτα
Γιαούρτι φρούτου	Σοκολάτες
Παστά φρούτα	Πατατάκια
Λαχανικά	Γαριδάκια
Παγωτό γάλακτος	
Ρυζόγαλο	
Παγωτό γιαουρτιού	
Μαχαληπί	

5. Γυμναστική

Μήπως έχεις σκουριάσει;

Έχεις παρατηρήσει τι συμβαίνει σε ένα ποδήλατο που δεν το χρησιμοποιούμε για πολύ καιρό;

ΣΚΟΥΡΙΑΖΕΙ και ΞΕΦΟΥΣΚΩΝΟΥΝ τα πάστικα!

Έτσι και το σώμα μας (οι μύες, η καρδιά, τα πνευμόνια μας) για να λειτουργεί καλά, πρέπει να κινείται τακτικά.

Τι πιο ευχάριστο από το να κάνεις ποδήλατο, να παίζεις με τους φίλους σου μπάλα, πάστικο, να χορεύεις, να κοιλυμπάς, να κάνεις πατίνια, να βγάζεις βόλτα τον αγαπημένο σου σκύλο και τόσα άλλα...

Άφοσε για λίγο, λοιπόν, την τηλεόραση και τον υπολογιστή και ... ΚΙΝΗΣΟΥ!

Σωματική άσκηση και διατήρηση ιδανικού βάρους: Ενέργεια και καλή διάθεση

Το σωστό βάρος για το κάθε άτομο ξεχωριστά εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως το φύλο, το ύψος, η ηλικία και η κληρονομικότητα. Το περιττό λίπος στο σώμα σου προκαλείται όταν οι θερμίδες που προσθίαμβάνεις με τη διατροφή σου είναι περισσότερες από αυτές που πραγματικά χρειάζεται το σώμα σου. Αυτές οι θερμίδες μπορεί να προέλθουν από οποιοδήποτε θρεπτικό συστατικό-πρωτεΐνες, υδατάνθρακες (ζάχαρα, άμυλο) ή λιπαρά, τα οποία περιέχουν τις περισσότερες θερμίδες. Σε καθημερινή βάση, η άσκηση είναι ένας καλός τρόπος να αυξηθεί η κατανάλωση ενέργειας (θερμίδων) και, επιπλέον, θα σε κάνει να αισθάνεσαι όμορφα.

Το μήνυμα είναι απλό: Αν έχεις περιττό βάρος, να τρως προσεκτικά και να ασκείσαι περισσότερο

Κάνε τη φυσική δραστηριότητα μέρος της καθημερινότητας σου

Οι περιττές θερμίδες και η έπλειψη άσκησης μπορούν να οδηγήσουν στην αύξηση του βάρους. Η φυσική δραστηριότητα μέτριας έντασης μας βοηθά να «κάψουμε» αυτές τις επιπλέον θερμίδες. Επίσης, κάνει καλό στην καρδιά και στο κυκλοφορικό σύστημα και συμβάλλει στη γενικότερη υγεία και καλή διάθεση. Γι' αυτό, ποιόν, κάνε τη φυσική δραστηριότητα μέρος της καθημερινότητας σου. Δεν χρειάζεται να γίνεις αθλητής για να γυμνάσεις το σώμα σου!

Χρησιμοποίησε τις σκάλες αντί των ανελκυστήρα, παίξε όσο περισσότερο μπορείς.

6. Νερό – Απαραίτητο στοιχείο του οργανισμού

Κανονική λήψη υγρών: Η απόλαυση της δροσιάς

Οι ενήλικες πρέπει να πίνουν τουλάχιστον 1,5 λίτρο υγρών την ημέρα ή ακόμα περισσότερο αν κάνει ζέστη ή αθλούνται. Το νερό είναι φυσικά η καθύτερη επιλογή, αλλά μια ποικιλία υγρών μπορεί να είναι το ίδιο υγιεινή και ευχάριστη.

ΠΟΣΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΓΙΑ ΥΓΡΑ

6-8 φλιτζάνια νερό την ημέρα ή υπολογίστε:

Έφηβοι: 60ml ανά κιλό βάρους

Παιδιά: 90ml ανά κιλό βάρους

*1φλ.= 240ml

Σε ποια ποτά θέμες ΝΑΙ και σε ποια ΌΧΙ

ΠΡΟΤΙΜΗΣΕ

ΑΠΟΦΥΓΕ

Νερό (ή με 3 σταγόνες λεμόνι)		Φρουτοποτά	
Χυμό φρούτων		Αναψυκτικά	
Χυμό λαχανικών		Καφέ	
Χυμό ντομάτας		Ποτά ενέργειας	
Γάλα, ξινόγαλα		Διεγερτικά ποτά	
Τσάι από βότανα			

7. Μακριά από τον καφέ

Επιπρεάζει περισσότερο τα παιδιά από τους ενηλίκους

Εμείς τα παιδιά έχουμε μικρότερο σώμα και πιγότερα κιλά από τους ενηλίκους και κατά συνέπεια η ίδια ποσότητα καφεΐνης ασκεί εντονότερη διεγερτική δράση. Τι συμβαίνει όταν η καφεΐνη εισέρχεται στον οργανισμό ενός παιδιού; Προκαλεί προσωρινή αύξηση της πίεσης του αίματος, αυξάνει τον παθμό της καρδιάς, μπορεί να προκαλέσει αρρυθμία, προκαλεί προβλήματα στον ύπνο και βλάπτει τα οστά. Τα ποτά με καφεΐνη προκαλούν υπερκινητικότητα, πονοκέφαλο, εκνευρισμό, στομαχόπονο.

ΓΙΑ ΝΑ ΞΕΔΙΨΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ ΠΑΓΩΜΕΝΟ ΤΣΑΙ

Δροσερό τσάι

- Η συνταγή είναι για 1 λίτρο

Περιγραφή

- Δροσιστικό και νόστιμο, είναι ό,τι πρέπει για τις καλοκαιρινές μέρες.

Υλικά

- 1 λίτρο νερό
- 5 - 6 φακελάκια τσάι (βότανα)

Προαιρετικά:

- φέτες πιεμόνι
- ζάχαρη

Οδηγίες

Διάλεξε το τσάι της αρεσκείας σου.

Βράσε το νερό, βάλε το σε μια κανάτα και βάλε μέσα τα φακελάκια τσάι. Άφοσέ το εκεί για αρκετή ώρα, μέχρι να κρυώσει το νερό.

Όταν κρυώσει το τσάι, βγάλε τα φακελάκια και βάλε το στο ψυγείο. Σέρβιρε όταν έχει παγώσει.

Λίγα μυστικά ακόμα

Το παγωμένο τσάι χρειάζεται μεγαλύτερη ποσότητα τσαγιού για να έχει σωστή γεύση.

Εάν θέλετε να το σερβίρετε αμέσως, βάλτε μεγαλύτερη ποσότητα τσαγιού και προσθέστε αρκετό πάγο όταν είναι ακόμα ζεστό το νερό.

Στο κάθε ποτήρι μπορείτε να προσθέσετε μια φέτα πιεμόνι ή ένα φύλλο μέντας ή δυόσμου.

8. Γάλα και Γαλακτοκομικά Προϊόντα

Γερά κόκαλα και δόντια!

Για γερά κόκαλα και δόντια, δεν έχεις παρά να καταναλώνεις καθημερινά 2-3 μερίδες γάλα ή γιαούρτι ή άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα. Οι τροφές αυτές έχουν πολύ ΑΣΒΕΣΤΙΟ, το οποίο είναι απαραίτητο για να κτίσεις ένα γερό σκελετό.

Δώσε σημασία στην **λίψη ασβέστιου στην καθημερινή σου διατροφή.** Χρησιμοποίησε καθημερινά με μέτρο το γάλα και τα γαλακτοκομικά. Προτίμησε τα άπαχα γαλακτοκομικά (δηλ. περιεκτικότητας 0%-1% λίπους) ή ημιάπαχα (< 2% λίπους) που είναι πλούσια σε ασβέστιο μετά τα 2 χρόνια πλικίας.

Το ασβέστιο παιζει κύριο ρόλο στην ανάπτυξη και διατήρηση των οστών και δοντιών. Επίσης, το ασβέστιο συμβάλλει στην καλή λειτουργία του μυϊκού και νευρικού συστήματος.

Πόσο ασβέστιο είναι αρκετό:	Μια μερίδα γαλακτοκομικών προϊόντων (ή ισοδύναμων) που παρέχει γύρω στα 300mg ασβέστιο ανταλλάσσεται με 1 από τα ακόλουθα:
Παιδιά	<ul style="list-style-type: none"> • 1 φλιτζάνι (250ml) γάλα • 200γρ. γιαούρτι • 30γρ. σκληρό τυρί • 65γρ. σαρδέλες (στραγγίστε το λάδι) • 1 φλιτζάνι μαγειρεμένο σπανάκι ή μπάμιες • 3 μέτρια πορτοκάλια • 3 φλιτζάνια βραστό μπρόκολο • 3 φλιτζάνια μαγειρεμένα ρεβίθια ή φασόλια
1-3 χρονών	500 mg
4-8 χρονών	800 mg
Προ-έφηβοι και Έφηβοι	
9-18 χρονών	1300 mg

Ιδέες για να πάρεις το ασβέστιο που χρειάζεσαι καθημερινά:

- Πίνε 1 φλιτζάνι γάλα το πρωί με το πρόγευμα σου
- Πρόσθεσε 1 φλιτζάνι γάλα στα δημητριακά προγεύματος
- Πίνε 1 φλιτζάνι παγωμένο γάλα ως ένα δροσιστικό ρόφημα οποιαδήποτε ώρα της ημέρας.
- Πρόσθεσε 2 φέτες τυρί χαμηλό σε λιπαρά στο σάντουιτς σου.

Ασβέστιο για γερά δόντια και οστά!

9. Κατανάλωση από όλες τις ομάδες τροφών

Μέτριες ποσότητες φαγητού – απόλαυση όλων των τροφίμων.

Ζάχαρη και λίπος με μέτρο

Αν καταφέρεις να τρως μέτριες μερίδες φαγητού, μπορείς να τρως όλα τα είδη των τροφίμων που σου αρέσουν, χωρίς να χρειαστεί να στερηθείς κάτι. Τα έτοιμα, μαγειρευτά γεύματα συχνά αναγράφουν και τον αριθμό των θερμίδων πάνω στη συσκευασία, ώστε να γνωρίζεις τι περιέχει αυτό που τρως εκτός οπιτιού. Για τις μεγάλες μερίδες, καλύτερα να τις μοιραστείς με ένα φίλο.

10. Ποικιλία τροφίμων : Η συνταγή για μια ισορροπημένη και σωστή διατροφή

Χρειάζεσαι περισσότερα από 40 διαφορετικά θρεπτικά συστατικά για μια ισορροπημένη διατροφή! Κανένα τρόφιμο από μόνο του δεν μπορεί να σου τα χαρίσει όλα. Η σημερινή αγορά τροφίμων προσφέρει μεγάλη ποικιλία προϊόντων, τα οποία πρέπει να έχουν ελεγχθεί και να καταγράφουν τις απαραίτητες διατροφικές πληροφορίες, ώστε να μπορείς να ισορροπείς τα γεύματα σου ανάλογα με τις ανάγκες σου. Αν το μεσημεριανό σου είναι πλούσιο σε λιπαρά, το βράδυ φάς κάτι ελαφρύ. Αν φας μεγάλη ποσότητα κρέατος ένα βράδυ, την άλλη μέρα προτίμουσε να φας ψάρι.

Η Λαϊκή ρήση λέει:
**“Πρόγευμα σαν βασιλιάς
Μεσημεριανό σαν πρίγκιπας
Βραδινό σαν ασκπτής”**

Τρως απ' όλα;

Το ξέρεις ότι το σώμα σου για να είναι γερό και να μεγαλώνει, χρειάζεται καθημερινά πάνω από 40 διαφορετικές βιταμίνες και μέταλλα;

Καμία τροφή από μόνη της δεν περιέχει όλα τα θρεπτικά αυτά συστατικά. Γι' αυτό κατανάλωνε καθημερινά ποικιλία τροφών.

Ρίξε μια ματιά στην ΠΥΡΑΜΙΔΑ της ΣΩΣΤΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ.

Εσύ τρως καθημερινά τροφές απ' όλες τις ομάδες τροφίμων;

Παιδική Πυραμίδα Υγιεινής Διατροφής

11. Στο ταχυφαγείο (φάστ-φουντ)

Τα γεύματα στα ταχυφαγεία μπορεί να σου φαίνονται νόστιμα, αλλά έχουν αρκετά λιπαρά και επιλαχίστες βιταμίνες. Δεν είναι λοιπόν ό,τι καλύτερο για την ανάπτυξη σου...

Διάλεγε τη λύση αυτή λιγότερο συχνά.

12. Θρεπτικά Συστατικά: Απαραίτητα για την υγεία μας

Η βάση της διατροφής σου

Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν τρώνε ικανοποιητικές ποσότητες τροφίμων που περιέχουν υδατάνθρακες, όπως είναι το ψωμί, τα ζυμαρικά, το ρύζι, τα δημητριακά και οι πατάτες. Τουλάχιστον οι μισές από τις θερμίδες του ημερήσιου διαιτολογίου μας θα πρέπει να προέρχονται από αυτά τα φαγητά. Θα ήταν καλή ιδέα αν προσθέταμε τουλάχιστον ένα από αυτά σε κάθε γεύμα σου. Ας προτιμήσουμε το ψωμί οιλικής άλεσης, τα λιγότερο κατεργασμένα ζυμαρικά και άλλα αμυλούχα τρόφιμα (π.χ. καστανό ρύζι) για να αυξήσουμε την ποσότητα των φυτικών ίνών που προσλαμβάνουμε.

ΘΡΕΠΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ	ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ	ΠΗΓΕΣ
ΥΔΑΤΑΝΘΡΑΚΕΣ	Παρέχουν ενέργεια	Ψωμί, δημητριακά, πατάτες, ρύζι, ζυμαρικά, φρούτα, όσπρια και γάλα
ΠΡΩΤΕΙΝΕΣ	Σχηματίζουν και συντηρούν όλους τους ιστούς	Κρέας, ψάρι, πουλερικά, γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα, όσπρια, αυγά, ξηροί καρποί
ΛΙΠΗ	Παρέχουν προστασία, θερμότητα και ενέργεια	Έλαια, ελιές και ζωικά λίπη
ΝΕΡΟ	Μεταφέρει θρεπτικές ουσίες στους ιστούς του σώματος και αποβάλλει τις άχροντες ουσίες, βοηθά στη χώνευση και στη ρύθμιση της θερμοκρασίας του σώματος.	Στις περισσότερες τροφές. Νερό, ροφήματα, ποτά, φρούτα και λαχανικά.
ΦΥΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ	Βοηθούν στην καλή λειτουργία του εντέρου, στη μείωση της χοληστερόλης, στην καλύτερη απορρόφηση της γλυκόζης, δίνουν το αίσθημα κορεσμού.	Δημητριακά, ψωμί οιλικής άλεσης, φρούτα, λαχανικά και όσπρια.

13. Να προτιμάς τρόφιμα με φυτικές ίνες που σαν σκούπα καθαρίζουν τον οργανισμό

Πίνακας: Πηγές φυτικών ινών			
Τρόφιμο	Ποσότητα τροφίμου (μερίδια)	Περιεκτικότητα σε φυτικές ίνες (γραμμάρια)	% Ενδεικτικής Ημερήσιας Πρόσληψης (GDAs)*
Όσπρια			
Φακές βρασμένες	1 φλιτζάνι	15,6	65%
Φασόλια βρασμένα	1 φλιτζάνι	13,2	55%
Δημητριακά			
Βρώμη βρασμένη	1 φλιτζάνι	5,7	24%
Καστανό ρύζι βρασμένο	1 φλιτζάνι	3,5	15%
Ψωμί οιλικής άλεσης	1 φέτα	1,9	8%
Cream crackers	2	1	4%
Λαχανικά			
Μπρόκολο βρασμένο	1 φλιτζάνι	5,1	21%
Σπανάκι βρασμένο	1 φλιτζάνι	4,3	18%
Καρότα ωμά	1 φλιτζάνι	3,1	13%
Μαρούλι	1 φλιτζάνι	0,7	3%
Φρούτα και χυμοί			
Βατόμουρα φραμπουάζ ωμά (Raspberries)	1 φλιτζάνι	8	33%
Σύκα αποξηραμένα	2	3,7	15%
Μήλο	1	3,3	14%
Φράουλες	1 φλιτζάνι	3,3	14%
Αποξηραμένα δαμάσκηνα	5	3	13%
Χυμός πορτοκαλιού φρέσκος	1 ποτήρι, 250 ml	0,563	3%

Πηγή: USDA** Nutrient Database for Standard Reference, Release 20

* Guidelines Daily Allowances

** United States Department of Agriculture

14. Σίδηρος διατροφής: Σημαντικός στην παιδική ηλικία

Ο σίδηρος είναι από τα πλέον άφθονα μέταλλα στη γη. Είναι απαραίτητος για τις περισσότερες μορφές ζωής και στον άνθρωπο.

Παρόλα αυτά όμως, η έλλειψη σιδήρου είναι το συχνότερο πρόβλημα διατροφής παγκοσμίως. Οι απαιτήσεις μπορεί να είναι αυξημένες σε:

1. Βρέφη και παιδιά ηλικίας μεταξύ 6 μηνών και 4 ετών.
2. Προεφηβεία.
3. Αναπαραγωγική περίοδο στις γυναίκες.
4. Εγκυμοσύνη.
5. Χορτοφάγους.

Η απορρόφηση του σιδήρου από τρόφιμα φυτικής προέλευσης ενισχύεται όταν καταναλώνουμε μαζί τρόφιμα που έχουν βιταμίνη C, όπως τα εσπεριδοειδή (πορτοκάλι και λεμόνι).

Τα συμπτώματα της έλλειψης σιδήρου περιλαμβάνουν εξουθένωση, αδυναμία, ωχρότητα και δύσπνοια σε άσκηση.

Πηγές σιδήρου:

Σίδηρο που χρησιμοποιεί / αφομοιώνει εύκολα ο οργανισμός (αιμικός σίδηρος)

Συκώτι, βιοδινό, αυγό, θαλασσινά όπως γαρίδες, μύδια, στρείδια, σκούρο κρέας της γαλοπούλας, σαρδέλιες, κοτόπουλο.

Σίδηρο που χρησιμοποιεί / αφομοιώνει πιο δύσκολα ο οργανισμός (μη-αιμικός σίδηρος):

Πράσινα φυλλώδη λαχανικά, όπως το σπανάκι, φασόλι, μπιζέλι, φακές, μοιράσες, όσπρια, παστά φρούτα, ενισχυμένα δημητριακά με σίδηρο, κακάο, σοκολάτα, πατάτες, εξωτερικό μέρος του σιταριού, σόγια, ξηρά βερίκοκα.

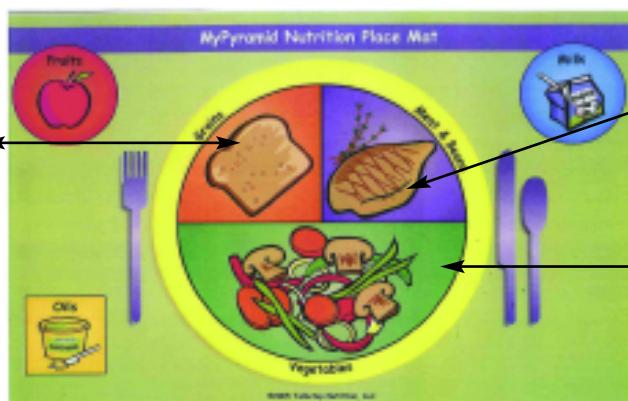
15. Σύνοψη. Ξεκίνα τώρα για σταδιακές απλαγές

Μήπως τα αγαπημένα σου φαγητά έχουν μεγάλη περιεκτικότητα σε λιπαρά, με αποτέλεσμα να παίρνεις βάρος; Δεν είναι ανάγκη να σταματήσεις να τρως αυτά τα φαγητά, αλλά προσπάθησε να επιλέγεις τα ίδια φαγητά με χαμηλότερη περιεκτικότητα λιπαρών ή να τρως μικρότερες μερίδες για την ισορρόπηση του βάρους σου. Επίσης, προσπάθησε να αθλείσαι με κάθε ευκαιρία που σου δίνεται. Είναι πιο εύκολο να γίνουν μικρές και σταδιακές απλαγές, παρά πολλές και μεγάλες απότομα. Γι' αυτό για να πετύχεις αυτές τις απλαγές:

- Σημείωνε επί 3 μέρες τα φαγητά και τα ποτά που καταναλώνεις κατά τη διάρκεια των γευμάτων και του κολατσιού σου, για να σε βοηθήσει να καταλάβεις καλύτερα τι τρως.
- Κατανάλωνε φρούτα και λαχανικά καθημερινά.
- Κατανάλωνε μικρές ποσότητες από όλες τις ομάδες τροφών.
- Προσπάθησε να γυμνάζεσαι συστηματικά.

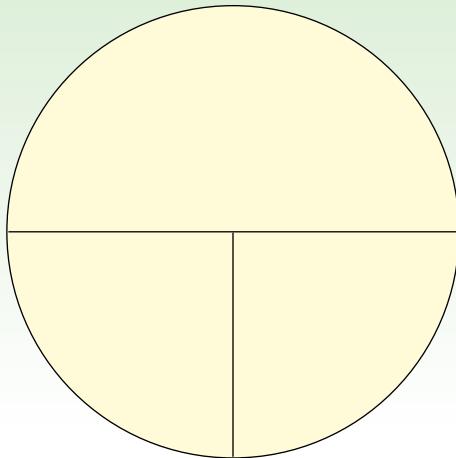
Ψωμί, πατάτα,
ρύζι,
μακαρόνια

Κρέας, πουλερικά,
ψάρι,
γαλακτοκομικά

Μανιταράκια,
φασολάκι,
καρόττο, σέπιινο

Σχεδίασε και εσύ το δικό σου πιάτο:

Μην ξεχνάς: Δεν υπάρχουν «καλά» ή «κακά» τρόφιμα

Δεν υπάρχουν «καλά» ή «κακά» τρόφιμα, μόνο καλή και κακή διατροφή. Μη νοιώθεις ενοχές για τα φαγητά που αγαπάς, απλώς προσπάθησε να μετριάζεις τις μερίδες σου και τη συχνότητα, με την οποία τα καταναλώνεις. Επίπεδες και πρόσθεσε και άλλα τρόφιμα στην καθημερινή σου διατροφή, προκειμένου να επιτύχεις την ισορροπία και την ποικιλία που είναι απαραίτητες για την υγεία σου.

Αποτελέσματα Ερευνητικής εργασίας

Συσχέτιση μεταξύ τηλεθέασης και καρδιαγγειακών παραγόντων κινδύνου στα παιδιά

**Γ. Κουρίδης, Μ. Τορναρίτης, Χ. Κουρίδης, Σ. Σάββα,
Χ. Χατζηγεωργίου**

Το συμπέρασμα της έρευνας έδειξε ότι η υπέρμετρη τηλεθέαση αποτελεί σημαντικό παράγοντα αυξημένου κινδύνου καρδιολογικών προβλημάτων στα παιδιά. Οι παιδίατροι και οι υπόλοιποι πειτουργοί υγείας θα πρέπει να εντάξουν στον κατάλογο των οδηγιών προληπτικής ιατρικής και τους κανόνες τηλεθέασης.

Για τους μικρούς μας φίλους ακροστιχίδα της ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΔΕΝ

Δηλώνει άρνηση

ΙΜΩΨ

Βασικό στοιχείο της διατροφής μας (αντίστρ.)

ΑΚΙΝΑΧΑΛ

Σαλάτες με....βρίσκονται καθημερινά στο τραπέζι (αντίστρ.)

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ

Το τυρί, το χαλούμι, η αναρή είναι τέτοια προϊόντα

ΡΕΠΤΙΚΗ

Θρεπτική .... χωρίς αρχή.

ΟΣΠΡΙΑ

Σ' αυτή την κατηγορία ανήκουν τα φασόλια και οι φακές.

ΦΡΟΥΤΑ

Συμπληρώνουν την υγιεινή διατροφή.

Η ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ

Η παραγωγή πρέπει να είναι ....και όχι χημική (με άρθρο)

Επιμέλεια :

*κα. Ελένη Ανδρέου (κείμενο), Δρ. Χάρης Φεσσάς, κα. Λεώνη Ορφανίδου,
Δρ. Ελένη Τζιάμα.*

Συμμετέχοντες φορείς:

*Υπουργείο Υγείας, Σύνδεσμος Διαιτολόγων Κύπρου, Καρδιολογικό Ίδρυμα
Κύπρου, Σύνδεσμος Γυμναστών Κύπρου, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Υπουργείο
Παιδείας και Πολιτισμού, Κέντρο Αθλητικών Ερευνών Κύπρου και ιδιώτες.*

Συντονίστρια:

Ελίζα Μαρκίδου

Γ.Τ.Π. 513/2008 – 10.000 ISBN 978-9963-38-621-5
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: Kailas/Printers and Lithographers Ltd